

Guitar Hero Michal Pavlíček

„Dávám zrovna dohromady čtyřdeskový průřez tím, co jsem za ta léta udělal, ale nějak se to protáhlo,“ říká kytarová legenda Michal Pavlíček. Má z čeho vybírat. Na jeho kontě je pětáctýřicetileté účinkování s celou řádkou českých superkapel jako Bohemia, Pražský výběr, Stromboli, BSP, Big Heads a další, spousta studiové práce, více než sto soundtracků k filmům, divadelním představením, výstavám a baletům. Co se týká desek, pod jejich množstvím se prohýbá i metrový regál. A Pavlíček, momentálně v triu, s gustem koncertuje dál a na podzim hodlá vydat další album, které právě natáčí!

TEXT: JOSEF VLČEK, FOTO: ARCHIV MICHALA PAVLÍČKA

Pražský výběr 1982

Sedmdesátiletý Pavlíček odjakživa představoval sopku nápadů i muzikantských aktivit. Jeho sóla objevíte na popových deskách, v jazzových rockových nahrávkách nebo v nebojácných rockových experimentech. Vždycky se snažil být v popředí hudebního vývoje. Byl významnou osobností českého jazz rocku a art rocku, nové vlny i hardrockové vlny devadesátých let. Točil instrumentální desky. S Monikou Načevou dělal rockové šansony a jako první experimentoval s kytarovou hudbou za doprovodu DJů. Míří všemi směry, a stejně, když slyšíte nějakou neznámou desku a charakteristické kytarové sólo, řeknete: „To je určitě Pavlíček, že jo?“

Michal Pavlíček je prostě jedním z těch kytarových bohů, kteří se vynořili ve světě během sedmdesátých let a svým muzikantským uměním změnili svět. Přinejmenším ten hudební.

Foto: Roman Černý

Expanze

Jestli nějaká doba naší domácí rockové scéně opravdu nepřála, tak to byl konec sedmdesátek. Už předtím se rozpadly skoro všechny kapely, zkušené muzikanti emigrovali nebo odcházeli do doprovodných kapel popových hvězd. A to ještě navíc doznívala atmosféra honu na Plastic People of the Universe. Právě tehdy se teprve sedmnáctiletý pražský kytarista Michal Pavlíček přidal ke kamarádům z amatérské skupiny Expanze. Hodně se o ní v okruhu pražských mániček mluvilo – prý se její členové scházejí v hospodě Na Zvonici na Petřínách a vedle ní, kde mají zkušebnu. Hraje prý tam tu pravou hudbu své doby. To znamenalo experimentující britský blues rock a později taky nějaké kousky fusion music od Mahavishnu Orchestra a dalších muzikantů, kteří na angloamerické scéně zkoušeli propojit rock, jazz a tu a tam i něco ze soudobé vážné hudby.

Pamětníci vám potvrdí, že to byla skvělá parta, v níž vedle později příchozího Pavlíčka zářili bubeník Pavel Trnavský, basista Jiří „Plech“ Novotný a kytarista Jirka Jelínek. Tehdy byli všichni na začátku svých hudebních kariér, ale z dnešního historizujícího pohledu to byla jedna z prvních českých superskupin. A to se

později ke kapele přidala ještě začínající zpěvačka Jana Kratochvílová!

Expanze vydržela tři roky a bohužel se z její éry nezachoval žádný zvukový záznam. Jen vzpomínky na muziku, která současníkům připadala fantastická. Později, v letech 1978 až 1979, dal Pavlíček dohromady Expanzi II, která hrála i na Pražských jazzových dnech, ale ta dlouho nevydržela.

Od Bohemie k Horkému dechu

Pavlíček se sice dostal na FAMU, ale s kytarou pokračoval dál. Získal první profesionální angažmá ve skupině Bohemia. Těžko říct, jak to tehdy vnímali muzikanti, ale publikum vnímalo Bohemii jako pokračovatele legendárního Flaminga. Určitě proto, že v její sestavě byli saxofonista Jan Kubík a basista Guma Kulhánek. Novým zpěvákem kapely se stal Lešek Semelka. Z téhle doby pocházejí první na deskách zaznamenané Pavlíčkovy kreace. Jediné album Bohemie se jmenovalo Zrnko písku a vyšlo v roce 1978. Mělo smůlu v tom, že tehdy publikum srovnávalo s kairarovským Kuřetem v hodinkách. Lidem vadila hlavně textová stránka. Pavel Vrba tehdy napsal překomplikované texty se vznešenými názvy jako Chór minulých nohou v průchodu Pasáž, Zátíší

peronních lístků nebo Milenci před Pollockovým obrazem. Ne že by to byly špatné básně, ale rocková hudba se tehdy přece jen posunula jinam, k větší jednoduchosti a údernosti.

Na albu Zrnko písku je také jedna z prvních zveřejněných Pavlíčkových vlastních skladeb, už zmíněné Zátíší peronních lístků. Povzbuzen jejím úspěchem se vrhl do komponování dalších věcí. Těžily z nich další kapely, s nimiž hrál nebo nahrával, jazzový soubor Horký dech Jany Koubkové a tehdy ještě poprocková zpěvačka Jana Kratochvílová. Na jejím albu No a co najdeme dokonce dvě jeho skladby.

S Janou Koubkovou nahrál temperamentní, živelné album Horký dech Jany Koubkové, perlu českého jazzu sedmdesátých let. Hudební režii a něco podobného produkci (v tehdejších vydavatelstvích byla funkce producenta tabu) pro tuto desku dělal Michael Kocáb. Pavlíček se s ním už tehdy domlouval na společném projektu.

Pražský výběr – Výběr

„První zkoušku jsme měli na Malé Straně ve zkušebně naproti hospodě U Trojek. Michael na ní přinesl noty ke své jazzrockové skladbě Trýzeň. Byl jsem z toho rozpačitý, tímhle směrem jsem jít nechtěl.

Michal Pavlíček s Monikou Načevou

Michal Pavlíček s Kamilem Střihavkou

Album se dostalo v ilegálních kopiích mezi lidi a proměnilo se v kultovní záležitost. Zvláště když brzy po zákazu desky přišel zákaz kapely. V roce 1987, když bezradný režim zahájil perestrojku, aniž by pochopil, co to je, se parta mohla vrátit na scénu a nahrát další desku. Ale jen pod názvem Výběr. Úprava jména nevedla, stejně to byl nářez.

Stromboli

V době zákazu Pražského výběru nato-

velkých, efektních kytarových plochách s výrazným vokalistou. Něco podobného tomu, s čím tehdy přišel do hitparád Eddie Van Halen. Do projektu znovu pronikly prvky art rocku, Bára zpívala zhudebněné básně Christiana Morgensterna nebo nonverbální melodie. Všechno bylo jinak než na vlně Pražského výběru – to, co tam bylo natvrdo, tady existovalo v náznacích. Právě tento impulz k uvolnění fantazie spolu s muzikantským mistrovstvím udělal z debutu Stromboli trháček sezony.

Stromboli

Brigáda socialistické práce se skrývaly iniciály Oty Balage, Kamila Střihavky a Michala Pavlíčka.

BSP jsou hardrocková kapela klasického typu. V dnešní době ji vnímáme už trochu jako retro postavené na výrazných, zkušených muzikátech, kteří milují řízný hard rock nebo se dovedou položit do emocionálně silných balad. Na jejich druhém albu v roce 1994 se objevila Země vzdálená, píseň, která je Pavlíčkovým největším hitem a patří mezi nejznámější hudební symboly pohodových devadesátek.

Bylo toho najednou moc. Vrátil se znovu Pražský výběr a při vystoupení na oslavu odchodu ruských vojsk si s ním zahrál Frank Zappa. Vznikla velká poptávka po Pavlíčkovi jako skladateli scénické hudby pro divadlo a film.

V letech 1995 až 2003 vytvářel Pavlíček pro Českou televizi hudební seriál Na Kloboučku. V téže době skládal hudbu pro britský seriál Scarlet Pimpernel (Červený bedrník) z dob Velké francouzské revoluce. Vedl trio Big Heads a se svým novým triem hraje dodnes. A nesmíme zapomenout, že zasáhl i do tvorby muzikálů. V polovině nultých let napsal hudbu ke třem z nich – Excalibur, Obraz Doriany Graye a Dáma s kaméliemi. Napsal i několik baletů a představení pro Laternu magiku Národního divadla. Poslední se jmenuje Robot Radius. Do toho přidejme stovky koncertů, několikrát obnovení činnosti Pražského výběru, comebacky Stromboli, BSP, koncerty s Načevou a další a další sólová alba.

Jak to všechno dokázal? Jak to vůbec stihl? A v čem je tak velký respekt, který k jeho rozsáhlé tvorbě pociťujeme? Ve své autobiografii říká:

„Nikdy jsem nechtěl být vtěsnán do nějaké škatulky. Cejch kytaristy nebo rockera je zaještě klíšé. Spíš se v posledních letech cítím víc jako skladatel než instrumentalista. Složil jsem a natočil daleko větší množství scénické a symfonické hudby než rockových, potažmo kytarových desek. Stále se snažím o jakousi fúzi těchto z principu neslučitelných světů.“

Pohybovat se svobodně hudebním prostorem. Překračovat hranice. A vždy plný energie. To je Michal Pavlíček. 📌

Postupem času jsme se dohodli, že Pražský výběr nasměrujeme víc rockově. V té době se ustálilo složení Pražského výběru na Kocáb, Pavlíček, Soukup, Hruběš, Tomek. Začali jsme pravidelně zkoušet a vystřídal různé zkušebny, hledali jsme svou tvář. Naše rukopisy se začaly vzájemně prolínat. Vytvořili jsme s Michalem autorskou dvojici,“ vzpomíná Pavlíček ve své knize Země vzdálená. Podle něj vznikl název české rockové legendy úpravou názvu kdysi existující jazzové skupiny Pražský výběr Michaela Kocába.

Éra Pražského výběru byla mnohokrát zevrubně popsána. Koneckonců šlo možná o úplně nejoriginálnější hudební vývoj v Čechách, a kdyby nebylo železné opony, možná by kapela promluvila i do světového kontextu. V něčem tomu

pomohla i sama izolace. Muzikanti měli jen málo možností rozhlížet se po světovém dění a mnohé si museli domýšlet po svém nebo přicházet s nezvyklými nápady sami. I když novovlnná image byla základem hudby Pražského výběru, zároveň v ní skrytě přetrvávaly domácí tradice art rocku, divadelního rocku, psychedelické hudby a dalších trendů, na něž se kapely generace Pražského výběru přirozeně odvolávaly, zatímco na Západě se punkeři a představitelé nové vlny od artistních trendů, vycházejících z hippie kultury, radikálně distancovali. Díky těmto tradičním vazbám vznikla v lůně Pražského výběru zvláštní kombinace skurilního humoru, podivných provokací, někdy nesrozumitelných textů a brilantního muzikantského exhibicionismu.

Někdy vzniká dojem, že Pražský výběr se vynořil zčistajasna. Není to pravda. Trvalo nejméně rok, než projekt dozrál a než pro něj dorostlo publikum. Důležitou roli v jeho stylovém vývoji sehrál také příchod Viléma Čoka, který přinesl do kapely autentický punkový rozměr.

Výsledkem proměny jazzového souboru v novovlnný byla deska Straka v hrsti, základní dílo českého rocku osmdesátých let. „Na Pantonu na výsledek zírání jako opaření. Teprve ve spojení s hudbou se všechno vybarvilo a vyostřilo. Texty získaly na agresivitě, jinotaje se odkryly. Lekli se a desku, bez jakéhokoli prohlášení směrem k nám, dali do trezoru. Bolševici pochopili, že se jim to vymyká z rukou. A rozhodli se nás zaříznout.“